

Cinc tesis sobre el diàleg

«Si alguna cosa hem après del cicle anterior és que no hi ha dreceres, ni solucions màgiques ni jugades mestres»

Primera. Qualsevol analista o actor polític una mica sensat sap que el conflicte entre Catalunya i Espanya, si s'ha de solucionar, serà a través del diàleg. Les altres sortides possibles són una derrota de l'independentisme per desgast progressiu dels seus suports, un enquistament *ad eternum* del conflicte en els seus termes actuals, o una insurrecció exitosa. Segurament l'opció més probable ara com ara és la de l'enquistament.

D'una banda, perquè malgrat tot el que ha passat des de 2017, l'independentisme es mostra, fins ara, sòlid. Les oscil·lacions en el suport a la independència a les enquestes són símptomes que cal mirar amb atenció, però a grans trets encara no s'observa un desgast rellevant.

Pel que fa a la insurrecció -que, pel que entenc, seria aproximadament el que determinat independentisme ara anomena "control del territori", és una hipòtesi poc probable (diguem-ho així) davant d'un estat amb molta capacitat operativa, i pocs escrúpols. I en un context internacional poc propici. L'independentisme té una capacitat mobilitzadora pràcticament inèdita en els països del nostre entorn però el salt que hi ha entre organitzar protestes massives, continuades i contundents, amb capacitat de desestabilització, i ?controlar el territori? per fer fora l'estat espanyol de Catalunya és de diversos ordres de magnitud. En algun punt d'aquest procés, si és que ha d'acabar de manera satisfactòria per l'independentisme, hi haurà d'haver diàleg.

Segona. L'opció del diàleg no és només la que fa més probable la independència, o qualsevol canvi en l' statu quo, sinó que és la més desitjable. Primer, perquè faria infinitament menys costosa la transició cap al nou estat. Segon, i principal, perquè és la que té més potencial de preservar la convivència democràtica i incloure el gruix de la societat catalana. És l'opció que desactiva el principal instrument del nacionalisme espanyol contra el sobiranisme: alentar la fractura social. Tal com per l'espanyolisme és un error miop plantejar el conflicte com un ?problema de convivència? dins de Catalunya, pel sobiranisme seria igualment miop ignorar aquesta dimensió.

Tercera. Quan hi ha processos de diàleg per resoldre conflictes, generalment, els que s'asseuen a banda i banda de la taula, són adversaris, que desconfien profundament els uns dels altres. De fet, sovint són representants de bàndols enfrontats, moltes vegades en conflictes armats en què s'hi han produït atrocitats de tota mena. El diàleg per resoldre conflictes, doncs, no es fa amb els amics sinó amb els adversaris.

Quarta. Una mirada que prengui una mica de perspectiva històrica ens diu dues coses. La primera és que el conflicte polític entre Catalunya i Espanya fa molt de temps que dura. I la segona, que els processos de resolució de conflictes tan arrelats com aquest són sempre complexos. No són lineals, van i venen. Esperar-ne un procés de resolució, en el sentit que sigui, ràpid, indolor i lineal és ingenu. I això val tant per qui espera que una mesa de diàleg ho resoldrà tot ràpidament, com per qui espera que un nou full de ruta independentista ens portarà la solució.

Cinquena. Evidentment, tot això són principis generals. La seva aplicació als contextos concrets és més complexa, i discutible. Fins i tot si els acceptem, i pensem que el diàleg és inevitable, podem discrepar profundament sobre la concreció del principi general en la mesa pactada entre el PSOE i ERC en l'acord d'investidura de Pedro Sánchez. Potser hi ha qui pensa que l'acord era insuficient, que no tenia prou garanties, o que allargar la inestabilitat a l'executiu espanyol, o afavorir la conformació d'una majoria alternativa de la dreta espanyola eren opcions tàcticament més convenients per extremar les contradiccions i afeblir l'estat.

Però fóra bo, en tot cas, no barrejar la discussió sobre la mesa amb la impugnació a la idea de diàleg. Seria més profitós posar els arguments de manera més clara sobre la taula, i defugir simplificacions. Perquè si es consolida en una part de l'opinió pública catalana i internacional la imatge que l'independentisme bloqueja el diàleg, aquest seria l'autogol més absurd que es podria cometre.

Perquè el *sit and talk* reforça la posició de l'independentisme, a dins i a fora. Sempre que hi haja una taula amb quatre cadires el que és coherent és asseure-s'hi. Fins i tot si no confiem en el resultat. És evident, també, que l'independentisme cometria un suïcidi polític si s'entregués totalment a un camí que té, ara com ara, poques probabilitats d'èxit. Cal explorar totes les opcions, sense tancar-se portes.

Si aquesta mesa, com sembla, no té més recorregut, no val de res lamentar-se: la prioritat del sobiranisme hauria de ser mantenir i eixamplar, en el nou cicle que s'obre, el seu múscul organitzatiu i mobilitzador, les estructures sociopolítiques, el màxim poder institucional possible i les màximes simpaties internes i externes. I el telèfon sempre obert. Si alguna cosa hem après del cicle anterior és que no hi ha dreces, ni solucions màgiques ni jugades mestres.